

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 27CoP/43/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3822200202
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 08. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Martina Trnavská
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2022:3822200202.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Martiny Trnavskej a sudkýň JUDr. Ľubice Bajzovej a JUDr. Aleny Záhumenskej vo veci rozvodu manželstva navrhovateľky B. a manžela A. a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností rodičov na čas po rozvode k maloletej M., v konaní zastúpenej kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny S., na odvolanie manžela (otca) proti rozsudku Okresného súdu Prievidza zo dňa 27. mája 2022, č. k. 8P/3/2022-122, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie v rozsahu výroku III. o výživnom m e n í tak, že otcovi ukladá povinnosť prispievať na výživu maloletej M. M., nar. XX.XX.XXXX sumou 80,- Eur mesačne, vždy do 15.dňa kalendárneho mesiaca vopred k rukám matky počnúc právoplatnosťou tohto rozhodnutia.

Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Rozsudkom zo dňa 27. mája 2022 č. k. 8P/3/2022-122 súd prvej inštancie rozviedol manželstvo navrhovateľky (matky) a druhého manžela (otca), maloletú M. M. zveril na čas po rozvode do osobnej starostlivosti matky (navrhovateľky), ktorá je oprávnená zastupovať a spravovať jej majetok v bežných veciach. Otcovi (manželovi) uložil prispievať na výživu maloletej sumou 100,- Eur mesačne, vždy do 15.dňa kalendárneho mesiaca vopred k rukám matky počnúc právoplatnosťou tohto rozhodnutia. Styk otca s maloletou neupravil. Rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. V odôvodnení uviedol, že vykonaným dokazovaním mal preukázané, že manželstvo účastníkov je vážne a trvalo rozvrátené, čoho dôkazom bolo aj vystupovanie účastníkov na pojednávaniach. Navrhovateľka - matka má vytvorené vhodné bytové podmienky pre maloletú, maloletá chce ostať s matkou bývať a v možnostiach druhého manžela - otca vzhľadom na jeho zdravotný stav nie je postarať sa o maloletú, preto maloletú zveril do starostlivosti matky. Čo sa týka výživného, dospel k záveru, že suma 100,- Eur mesačne v dostatočnej miere zabezpečí potreby a výdavky na stravu maloletej, na jej školské potreby, záujmy a bežné výdavky ako ošatenie a hygienické potreby, či náklady spojené s jej zhoršeným zrakom, t. j. kontaktné šošovky. Uviedol, že rozumie situácii otca, že pri závažnej chorobe s ohľadom na jeho príjem ako invalidného dôchodcu 303,60 Eur mesačne je zložitá prispievať maloletej výživným. Avšak ako prvoradý sledoval záujem maloletej, kedy po preukázaní jednotlivých výdavkov či už na hypotekárny úver v celkovej výške 65.600,- Eur s úrokom 6,69 % a mesačnou splátkou od 25.04.2011 vo výške 464,93 Eur alebo leasingovú zmluvu zo dňa 19.07.2018 na splátky automobilu mesačne vo výške 400,- Eur do septembra 2022 a od septembra 2022 vo výške 1.163,28 Eur neobstojí tvrdenie, že dcére nie je schopný prispievať žiadnou sumou výživného. Uzavrel, že predmet leasingu, kde zostatkom na splatenie je suma 7.957,- Eur, je možné speňažiť a zaobstarať si pre svoje zdravotné účely automobil v nižšej hodnote. Dospel k záveru, že je v schopnostiach a možnostiach otca prispievať na výživu maloletej s ohľadom na skutočnosť, že leasingové splátky presahujú jeho mesačný príjem. Predmetné náklady nemôžu byť na úkor nevyhnutných potrieb maloletého dieťaťa.

Zdôraznil, že je predpoklad, že náklady s ohľadom na štúdium a potreby maloletej, ktorá od septembra bude navštevovať strednú školu, budú neustále vzrastať, a preto je v prvoradom záujme otca, aby si svoje finančné záväzky vysporiadal tak, aby mohol aspoň čiastočnou mierou naplniť potreby maloletej. K tvrdeniam navrhovateľky, že otec si privyrába výrobou nábytku, uviedol, že navrhovateľka svoje tvrdenia nepreukázala a navyše z vyjadrenia Z. Z. N. S., vedúcej lekárky klinickej onkológie, v starostlivosti ktorej sa otec nachádza, je podľa neho zjavné, že otec nie je schopný vzhľadom na jeho onkologické ochorenie v 4. štádiu a prebiehajúcu liečbu byť zaradený do pracovného procesu. Z tohto dôvodu na nepreukázané tvrdenia navrhovateľky neprihliadal.

2. Proti tomuto rozsudku v rozsahu výroku III. o výživnom podal včas odvolanie otec. Uviedol, že nesúhlasí so sumou výživného vo výške 100,- Eur vzhľadom na svoju finančnú a sociálnu situáciu zapríčinenú jeho zdravotným stavom. Poukazoval, že jeho jediný príjem je invalidný dôchodok vo výške 303,60 Eur, ktorý nie je ani vo výške životného minima. Uviedol, že platí za vodu 35,- Eur, plyn 51,- Eur, elektriku 49,- Eur, káblovú televíziu s internetom 27,- Eur, že leasing mu pomáha splácať jeho synovec s tým, že vozidlo mu po jeho smrti pripadne. Po uhradení povinných platieb mu ostáva veľmi malá suma, z ktorej má problém vyžiť. Žiadal, aby bolo prihliadnuté na to, že navrhovateľka rozvratila manželstvo, má partnera s príjmom, ako aj na to, že ona bola ochotná plniť výživné pre staršiu plnoletú dcéru len vo výške 50,- Eur mesačne.

3. Navrhovateľka - matka sa k odvolaniu otca nevyjadrila.

4. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu otca uviedol, že považuje vyživovacia povinnosť určenú rozsudkom súdu prvej inštancie za primeranú veku a odôvodneným potrebám maloletej. V záujme maloletej navrhol napadnutý rozsudok potvrdiť.

5. Otec následne doručil súdu svoje vyjadrenie, v ktorom zopakoval svoje odvolacie námietky a tvrdenia. Doplnil, že on sám žiada navrhovateľku - matku o výživné v sume 200,- Eur a že suma výživného 100,- Eur je pre neho ako onkologického pacienta likvidačná. Uviedol, že platí za onkologické lieky, dopravu na chemoterapiu sumu 50,- Eur, mesačne, ďalej vymenoval platby za SSE, plyn, Digi, vodu, internet s tým, že jeho mesačné výdavky sú celkovo v sume 224,98 Eur. Dodal, že už minimum výživného mu bude robiť problém.

6. Kolízny opatrovník k vyjadreniu otca uviedol, že zotrváva na svojom vyjadrení k odvolaniu.

7. Krajský súd ako súd odvolací vec preskúmal podľa § 65 a § 66 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len CMP) bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP) a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné v napadnutej časti o výživnom zmeniť podľa § 388 CSP z nasledovných dôvodov:

8. Rozsah vyživovacej povinnosti rodičov k deťom má zodpovedať odôvodneným potrebám detí a schopnostiam, možnostiam a majetkovým pomerom rodičov (§ 62 ods. 1, § 75 ods. 1 prvá veta Zákona o rodine).

9. Platí ďalej, že výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov a na výdavky, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť, súd pri skúmaní pomerov rodiča neprihliadne (§ 62 ods. 5 Zákona o rodine).

10. Výdavky na úhradu potrieb maloletého sú prioritné (§ 62 ods. 5 Zákona o rodine), preto je rodič povinný v prvom rade uhradiť výživné pre maloleté dieťa a potom uspokojiť svoje iné ako nevyhnutné výdavky. Je neprípustné, aby maloleté dieťa, ktoré nie je schopné si samé zabezpečiť prostriedky na živobytie, bolo vystavené ekonomickej biede za situácie, že jeho rodičia majú schopnosti a možnosti túto výživu zabezpečiť.

11. Odvolací súd práve otázku rozsahu schopnosti a možnosti otca zabezpečiť výživu maloletej vyhodnotil inak ako súd prvej inštancie. Súd prvej inštancie v ods. 20 odôvodnenia rozsudku uviedol, že vzhľadom na ochorenie otca preukázané z vyjadrenia Z. Z. N. S., vedúcej lekárky klinickej onkológie, v starostlivosti ktorej sa otec nachádza, je zjavné, že otec nie je schopný pracovať, a preto neuveril tvrdeniu navrhovateľky o jeho príjmoch z pracovnej činnosti s nábytkom a na tieto tvrdenia pri svojom rozhodovaní preto neprihliadal.

Odvolací súd s uvedeným záverom súdu prvej inštancie súhlasí. Lekárske správy obsiahnuté v spise, a to výmenný list Z.. X. N., lekára NsP C., ktorý konštatoval progresiu základného onkologického ochorenia a zhoršenie zdravotného stavu otca s tým, že otec nie je schopný dostaviť sa ani na súdne pojednávanie, správa onkologickej ambulancie NsP S. o diagnóze otca, vyjadrenie Z.. Z. N. S., vedúcej lekárky klinickej onkológie, že vzhľadom na charakter ochorenia a na prebiehajúcu liečbu onkologického ochorenia 4.štádia otec nie je schopný byť zaradený do pracovného procesu, ako aj výpoveď otca, že má na tele trubičky, ktoré musí denne dezinfikovať, preukazujú, že nie je v schopnostiach a možnostiach otca vzhľadom na zdravotný stav získať príjem z pracovnej činnosti, akou je výroba nábytku alebo z akejkoľvek inej pracovnej činnosti. Za daného stavu je preukázaný a zistený iba jeho príjem z invalidného dôchodku vo výške 303,60 Eur mesačne. Otec zároveň tvrdí a preukazuje nevyhnutné mesačné výdavky vo v sume 224,98 Eur. Okrem toho však mesačne platí splátky hypotekárneho úveru vo výške 464,93 Eur a leasingového úveru poskytnutého na zakúpenie auta vo výške 400,- Eur. Uvedené výdavky resp. výdavok otca na leasingovú splátku za auto súd prvej inštancie správne vyhodnotil ako nie nevyhnutný výdavok. S uvedeným hodnotením výdavku ako nie nevyhnutného sa odvolací súd stotožňuje. Tieto výdavky však zrejme nekorešponujú s preukázaným príjmom otca z invalidného dôchodku. Otec vysvetľuje ich platenie jednak výplatom plnenia z poisťky a jednak finančnou výpomocou rodiny. Tvrdí, že mu finančne pomáha synovec, neter a osobne aj kamarátka. S týmto tvrdením otca a otázkou, odkiaľ pochádzajú príjmy otca na platenie zistených výdavkov, sa súd prvej inštancie osobitne v odôvodnení rozsudku nevyporiadaval. Matka tvrdenia otca o finančnej výpomoci označených osôb konkrétne nespochybňovala ani v rámci vyjadrení na pojednávaní, ani v rámci možnosti vyjadrenia sa k odvolacím tvrdeniam otca. Odvolací súd preto uveril tvrdeniam otca o finančnej pomoci rodiny s úhradou týchto osobitných výdavkov.

12. Odvolací súd pri zistenej dôvodnej (zdravotný stav) neschopnosti a nemožnosti otca pracovať a dosiahnuť tak vyšší príjem vychádzal pri rozhodovaní z preukázaného príjmu otca vo forme invalidného dôchodku vo výške 303,60 Eur mesačne a nevyhnutných výdavkov vo výške 224,98 Eur a dospel k záveru, že suma, ktorú je otec schopný plniť mesačne na výživu maloletého dieťaťa, je suma nižšia, ako určil súd prvej inštancie, avšak vyššia, ako otec tvrdí (minimálne výživné), a to vo výške 80,- Eur mesačne, ktorá suma aspoň sčasti pokryje odôvodnené potreby maloletej.

13. Podľa § 388 C.s.p. odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

14. Preto odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie tak, že vyživovaciu povinnosť otca k maloletej určil v sume 80,- Eur mesačne, ktorú sumu považuje odvolací za primeranú preukázaným odôvodneným potrebám maloletej a schopnostiam a možnostiam povinného otca, ako aj matky.

15. O trovách konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 2 CSP v spojení s § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Civilný mimosporový poriadok v ustanovení § 52 upravuje základnú zásadu náhrady trov konania v mimosporovom procese, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

16. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté pomerom hlasov členov senátu krajského súdu 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancie. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie u súdneho exekútora podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) alebo návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia u miestne príslušného súdu podľa zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok.

Rozhodnutie o peňažnej povinnosti vo vzťahu k maloletému možno vykonať cestou exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov a to exekúciou zrážkami zo mzdy a z iných príjmov, prikázaním pohľadávky, prikázaním pohľadávky z účtu v banke, prikázaním iných peňažných pohľadávok, postihnutím iných majetkových práv, exekúciou na obchodný podiel, predajom hnutelných vecí, predajom cenných papierov, predajom nehnuteľnosti, predajom podniku, príkazom na zadržanie vodičského preukazu.

Rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému možno vykonať cestou súdneho výkonu rozhodnutia podľa zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok a to odňatím maloletého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a odovzdaním tomu, komu bol podľa rozhodnutia zverený, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnene premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať.